

ГРАД НИШ

ДАНИ СВ. ЦАРА КОНСТАНТИНА И ЦАРИЦЕ ЈЕЛЕНЕ

Република Србија
ГРАД НИШ
ГРАДОНАЧЕЛНИК
бр. 42.05/2017-01
08. 12. 2017 год
Н И Ш

ПРОЈЕКАТ
МЕЂУНАРОДНИ НАУЧНИ СКУП

НИШ И ВИЗАНТИЈА
XVII

~ Обнова Византије на Балкану 1018. године ~

Ниш, децембар 2017.

САДРЖАЈ ПРОЈЕКТА

I - Општи подаци

1. Организатор пројекта
2. Носилац пројекта
3. Руководилац пројекта

II - Циљ пројекта

III - Образложење пројекта

IV - Програм пројекта

V - План рада

VI - Финансирање пројекта

I - ОПШТИ ПОДАЦИ

1. Организатор пројекта

- Град Ниш са Универзитетом у Нишу и православном Епархијом нишком као суорганизаторима

- Научни одбор при одбору за прославу дана св. цара Константина и царице Јелене

2. Носилац пројекта

- Град Ниш, Универзитет у Нишу, православна Епархија нишка

3. Руководилац пројекта

- *Организациони одбор* Научног одбора међународног симпозијума византолога „Ниш и Византија“ и редакција Зборника радова.

- Патријарх српски Господин Иринеј
- епископ нишки Господин Арсеније,
- др Драган Антић, ректор Универзитета у Нишу
- Дарко Булатовић, градоначелник
- Зоран Раденковић, помоћник градоначелника – заменик председника
- Јелена Митровски, члан Градског већа
- др Миша Ракоција (Ниш),
- Срђан Савић, директор Нишког културног центра - саветник за реализацију Научног скупа
- др Франц Цурк (Ниш),
- др Ирена Љубомировић, секретар (Ниш),
- др Слободан Ћурчић (Принстон),
- академик др Љубомир Максимовић (Београд),
- академик др Цветан Грозданов (Скопје),
- академик др Ренате Пилингер (Беч),

- академик др Вера Битракова Грозданова (Скопље),
- др Бранко Вујовић (Београд),
- др Александар Кадијевић (Београд),
- др Хранислав Анђелковић (Ниш),
- др Грем Џонс (Оксфорд),
- др Ларс Рамсколд (Стокхолм)
- др Вујадин Иванишевић (Београд),
- др Миодраг Марковић (Београд),
- др Драган Војводић (Београд),
- др Радивоје Радић (Београд),
- др Ђордана Тровабене (Венеција),
- др Јанис Сисиу (Касторија),
- др Георги Геров (Софија),
- др Бојана Крсмановић (Београд),
- др Атанасиос Семоглу (Солун),
- др Јанис Д. Варалис (Волос),
- др Марта Нађ (Дебрцен),
- др Иванка Гергова (Софија),
- др Елизабета Димитрова (Скопље),
- др Каролин С. Снајвли (Гетисбург),
- др Ивана Поповић (Београд),
- др Ирина Оретскаја (Москва),
- др Александар Поповић (Београд),
- др Аело Винценцо (Месина),
- др Миомир Васов (Ниш),
- др Јасмина Ђирић (Београд)
- арх. Јован Мандић (Ниш),
- ђакон др Ивица Чаировић (Београд)
- Милица Тодоровић (Ниш),
- Александар Ђорђевић, свештеник, Епархија нишка,
- Олгица Давидовић, Универзитет у Нишу,
- Ана Мишић (координатор).

II - ЦИЉ ПРОЈЕКТА

- На међународни научни скуп “НИШ И ВИЗАНТИЈА”, позивају се еминентни наши и европски научници који се баве историјом уметности и цивилизацијским тековинама византијског и поствизантијског света. То подразумева присуство историчара уметности, историчара, археолога, класичних филолога, теолога, архитекте, филозофа, историчара књижевности, чији би предмет интересовања био Ниш, простор Балкана и Европе. Реферати се излажу на српском и енглеском језику али су једнако равноправни сви језици европских народа. *Намера* организатора научног скупа, који има за тему ранохришћанско, византијско и поствизантијско културно наслеђе Ниша и нишке области, је да се сагледа његово место у културном мозаику Европе. *Жеља*

организатора је да допринесе расветљавању византијске прошлости Ниша, као и њен одјек на потоње духовно, културно и уметничко ставралаштво Ниша, Балкана и Европе. Окупљањем угледних научника Европе и усмеравање њиховог знања на простор нашег града, допринело би расветљавању многих непознаница из ранохришћанске и византијске прошлости Ниша и Нишавља. Само на темељима знања о нашој богатој хришћанској прошлости, која је у задњих 50 година на маргинама интересовања и науке, може се променити и доћи до праве слике о граду Нишу. *Задатак* симпозијума је да скрене пажњу европске научне јавности на значај Ниша за свеколики хришћански свет и укаже на утицаје византијског света на савремену Европу. Неспоразуми, неразумевања и старе заблуде о Византији, захваљујући научним аргументима одлазе у заборав. Културно зближавање води до националног уједињења, до давно заборављеног сна Византинаца о једном Царству.

III - ОБРАЗЛОЖЕЊЕ ПРОЈЕКТА

- Прошлост средњовековног Ниша, недовољно је знана. Непотпуна истраженост, чак и знаних објеката, као да се најтачније може објаснити незаинтересованошћу, а не само недостатком материјалних средстава. Тако се дошло до поражавајућег нивоа познавања хришћанске прошлости Ниша, који је у политичком, економском, верском, културном и уметничком погледу заузимао значајно место у пространом византијском царству, чије су тековине чврсто уграђене у темеље европске цивилизације и уметности. Ни чињеница да је у Нишу рођен св. цар Константин, коме хришћански део света дугује оно што јесте, није била довољан разлог да му се посвети дужна пажња. С друге стране, и они познати споменици, на неодговарајући начин се штите и одржавају. Из тог разлога, сматрајући да је историско-уметничко наслеђе Ниша неодвојиво од европске културе и уметности, приступило се организовању научног скупа **“НИШ И ВИЗАНТИЈА”**.

Међународни симпозијум *Ниш и Византија XVII* својим поднасловом *„Обнова Византије на Балкану 1018. године“*, има за циљ подсећање на време повратка Византије на Балкан и поновног успостављања њених духовних, културних и цивилизацијских тековина, које сви заједно баштинимо.

Након велике кризе која је потресала Царство у V веку, прва обнова и препород државе, па и простора Балкана, дело је цара Јустинијана. Византијска власт ће бити поново угрожена великим успесима које је постигао Самуило, који је на темељима

бугарског формирао ново царство на Балкану. Доласком на власт византијског цара Василија II (976-1025) и његове велике офанзиве на Балкан (1001.), отпочео је процес повратка византијске власти над Самуиловом територијом. Рат је званично завршен Василијевом опсадом Драча и његовим уласком у Охрид 1018. године. Обнова византијске власти на Балкану означава и обнову градова на Балканском полуострву. Свој препород доживео је и град Ниш и ови догађаји су означили почетак његове богате средњовековне историје.

У периоду насељавања Словена, град Ниш је разорен а ромејско државно устројство заједно са старом епископијом привремено су нестали. После скоро четири века Ниш, сада са византијским именом Нисос (Νίσος), се први пут спомиње крајем X века. Победом Василија II над Самуилом, Византија је вратила раније изгубљене територије Балканског полуострва, чиме је постало неопходно реорганизовање политичке и црквене управе. Тако су после 1020. године обновљени најзначајни градови у освојеним областима, који постају војни, административни, привредни, културни центри и духовно упориште Византије, међу њима и Нисос. Ниш је опет велики град, главна раскрсница и стуб византијске власти ове области, епископско седиште, упориште војног и управног система, средиште византијске културе и цивилизације, одакле она зрачи у унутрашњост Балканског континента.

IV - ПРОГРАМ ПРОЈЕКТА

- Рачуна се на присуство око 35 званица
- Читање реферата у трајању од 2 дана
- Трећег дана пријем код градоначелника и обилазак споменика културе.
- Штампаче Зборника радова бр. 16, до краја текуће године
- Припрема научног скупа, мора почети у новембру 2017. (слање позивница), да би позвани имали времена да припреме реферате.
- Детаљи ће бити дефинисани у програму научног скупа

V - ПЛАН РАДА

1 дан (3. јун)

- 17, 30 - свечано отварање и почетак рада
- Увод – др Миша Ракоција

- Благослов – Патријарх српски Господин Иринеј
- Поздравна реч - градоначелник Дарко Булатовић
- Обраћање скупу – ректор проф. др Драган Антић
- Отварање скупа
- Промоција Зборника радова са прошлогодишњег скупа /16./
- Пројекција филма „Византијске цркве Ниша“
- Коктел

I радна сесија - излагање реферата до 20,30 сати

- Разговор са представницима локалних власти, представницима институција културе и новинарима
- Заједничка вечера

II дан (4. јун)

- Читање реферата од 10 до 19 сати са паузом од 14 до 16 сати
- 09,00 - 14,00 - излагање реферата
- 14,00 - 16,00 - пауза - ручак
- 16,00 - 19,00 - излагање реферата
- 19,00 - 19,30 - дискусија

III дан (5. јун)

- 9,30 - Пријем код градоначелника (председништво града)
- Обилазак споменика културе
- Одлазак

VI - ФИНАНСИРАЊЕ ПРОЈЕКТА

Пројекат финансира Град Ниш.

- Материјални трошкови за оне чији су реферат прихваћени је заједничка вечера после отварања скупа.

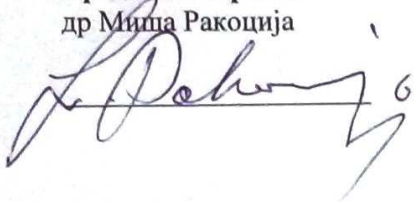
- Потребна средства за рад организатора пројекта (Радна група Научног одбора при одбору за прославу дана св. цара Константина и царице Јелене)

- Средства за штампање Зборника радова „Ниш и Византија“ бр. 16 и израда пратећег компакт диска

- Надокнада за логистичко ангажовање на организацији и реализацији пројекта, као и дизајн и одржавање сајта.

Узимајући у обзир изузетан значај ранохришћанског, византијског и поствизантијског Ниша, као и недовољну истраженост ове области, за очекивати је велики одзив и интересовање европске научне јавности. Сазнања до којих се овом приликом долази, од непроцењивог су значаја за наш град, али и за културно наслеђе Србије, Балкана и Европе. Окупљање знаменитих византолога, који на ваљан начин обрађују културно-историјску ризницу и Ниша и Византије, увећало је углед града Ниша и указало на његов значај за хришћанство и хришћане.

за Научни одбор
Уредник Зборника
др Миша Ракоција

ПРЕДСЕДНИК
НАУЧНОГ ОДБОРА
Градоначелник
Дарко Булатовић

